

**Західноукраїнська організація
«Центр правничих ініціатив»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ПРОБЛЕМИ ТА СТАН ДОТРИМАННЯ
І ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ
В УКРАЇНІ»**

14–15 серпня 2020 р.

**Львів
2020**

УДК 342.7(477)(063)
П78

Проблеми та стан дотримання і захисту прав людини в Україні : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 14–15 серпня 2020 р. – Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2020. – 156 с.

Видається в авторській редакції. Оргкомітет конференції не завжди поділяє думки учасників.

УДК 342.7(477)(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Погосян М. А.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
ПРАВОВА КОМУНІКАЦІЯ ПРАВООХОРОННИХ,
ПРАВОНАХОДИСНИХ ТА СУДОВИХ ОРГАНІВ..... 8

Попович Т. П.

ОКРЕМІ ПРАВОВІ ОБОВ'ЯЗКИ
У РЕПРОДУКТИВНІЙ СФЕРІ..... 13

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Безпалова О. І.

КООРДИНАЦІЙНІ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ
РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ..... 16

Соляник Я. В.

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ
В УКРАЇНІ 20

Шелевер Н. В.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ СПРАВЕДЛИВОСТІ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 22

НАПРЯМ 3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Ємець І. О.

КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ПРИМУШУВАННЯ
ДО ШЛЮБУ В УКРАЇНІ..... 25

Карелін В. В., Івашко С. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАЦІВНИКІВ
УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ПРОБАЦІЇ
З ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ..... 28

Карев І. Ю.

ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НОВИМ ВИКЛИКАМ
ТА ЗАГРОЗАМ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ..... 30

Корецька В. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
УЧАСНИКВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ 34

Корецький О. П. ВІЛЬНІ ДОКАЗИ У ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ	37
---	----

НАПРЯМ 4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Баранкова В. В. ПОДАННЯ ПОЗОВУ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ НОТАРІУСОМ	41
Васильків В. І. ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ У СПРАВАХ ПРО ЗАХИСТ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	44
Гуйван П. Д. ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ВІТЧИЗНЯНОГО СУДІВНИЦТВА.....	48
Сахно В. А. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ ДИТИНИ	52
Світлична Г. О. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ФІЛЬТРИ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СВІТЛІ ОСТАННІХ ЗАХОДІВ ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ СУДОЧИНСТВА	54
Шпак М. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПО ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ НА ПРИКЛАДІ РЕСПУБЛІКИ ВІРМЕНІЯ	58

НАПРЯМ 5. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Кузьмич А. А. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	62
Остапенко Ю. І. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗШИРЕННЯ ПРЕДМЕТУ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА: КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ СФЕРИ СПОРТУ	66
Поліщук В. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕДІАТОРА У ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРАХ.....	70

НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Вдовічена Л. І.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ ЯК ФОРМА ПІДТВЕРДЖЕННЯ
СТАТУСУ ПОДАТКОВОГО РЕЗИДЕНТА 73

Георгієвський Ю. В.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ
У 2014-2020 РР.: ПРОБЛЕМИ ТА НАСЛІДКИ..... 76

Дубов С. М.

СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
У СФЕРІ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ..... 81

Льченко О. В.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ,
ШЛЯХ ДО ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ..... 85

Кириченко Ю. М.

ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ..... 89

Маркова Е. О.

ИСПОЛНЕНИЕ АДМИНИСТРАТИВНОГО АКТА:
ОПЫТ ПОЛЬШИ..... 92

Нечипорук Ю. М.

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ
РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ..... 95

Рогова Є. І.

СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ..... 99

Самойленко О. С.

РОЛЬ ЕТИЧНИХ ЗАСАД СЛУЖБОВОГО ПРАВА
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ 102

Шорохова Г. М.

ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ
В ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ 104

НАПРЯМ 7. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гайдаренко Л. О.

ОБСТАВИНИ, ЯКІ ВИКЛЮЧАЮТЬ МАТЕРІАЛЬНУ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКА:

ДО ПОСТАНОВКИ ПИТАННЯ 109

Гиляка І. С.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ ГЕНДЕРНОЇ
РІВНОСТІ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

ГІДНОЇ ПРАЦІ В УКРАЇНІ..... 113

Лазаренко О. А.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖІ 116

НАПРЯМ 8. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ПРАВО ЄС

Громовенко К. В.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТА ЗАКОНИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ

МІЖДЕРЖАВНОГО КОНФЛІКТУ 121

Желтобрюх І. Л.

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВИСЛОВЛЕННЯ НЕЦЕНЗУРНИХ

ТА ОБРАЗЛИВИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ СТОРОНАМИ

У СПРАВІ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ

ЛЮДИНИ ТА АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ УКРАЇНИ 125

Ильошенко Н. С.

ОГРАНИЧЕНИЕ СВОБОДЫ СЛОВА В УСЛОВИЯХ

ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ УГРОЗ С ПОЗИЦИЙ

МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА ПРАВ ЧЕЛОВЕКА 127

Kachynska M. O.

IMPORTANT HISTORICAL ASPECTS

OF GENDER-BASED VIOLENCE MOVEMENTS 131

Меликов Руслан Гюндуз огли

ДО ПИТАННЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВРЕГУЛЮВАННЯ

АВТОНОМНИХ ОЗБОРНЬ МІЖНАРОДНИМ

ГУМАНІТАРНИМ ПРАВОМ 133

Шкрєбтїєнко А. Г.
COVID-19 ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: ДОСВІД
ТА ПРАКТИКА ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 136

**НАПРЯМ 9. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ
ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ**
Ткаченко П. І.
КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОСТИТУЦІЇ 138

**НАПРЯМ 10. КРИМІНАЛІСТИКА
ТА СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА**
Гресь О. В.
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КР-СПЕКТРОСКОПІЇ
ЯК ПРОМІЖНОГО ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ
ЛЕТКИХ КОМПОНЕНТІВ ГАЗОВОЮ
ХРОМАТО-МАС-СПЕКТРОСКОПІЄЮ
ПРИ СТАРІННІ ЧОРНИЛ 142

**НАПРЯМ 11. ЕКОЛОГІЧНЕ,
ЗЕМЕЛЬНЕ ТА АГРАРНЕ ПРАВО**
Кардаш О. Я.
РИНОК ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ: ПОЧАТОК
ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ЄВРОПЕСЬКИЙ ДОСВІД 146
Трегуб О. А.
СТРАТЕГІЧНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ..... 150

Попович Т. П.
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна

ОКРЕМІ ПРАВОВІ ОБОВ'ЯЗКИ У РЕПРОДУКТИВНІЙ СФЕРІ

Обов'язок (осіб) надання згоди на реалізацію репродуктивних прав у сім'ї. У законодавчій та доктринальній площині ключове місце у сфері репродуктивних прав займає свобода репродуктивного вибору, яка полягає у можливості особи самостійно вирішувати «долу» реалізації своїх репродуктивних прав. Однак при цьому вітчизняний законодавець обумовлює певні застереження. Мова йде про ст.ст. 49 та 50 Сімейного кодексу України, які регламентують права на материнство та на батьківство. Так, небажання чоловіка мати дитину, а так само відмова дружини від народження дитини можуть бути причиною розірвання шлюбу [1]. Таким чином, з одного боку, кожній особі гарантується можливість вільного вибору щодо реалізації своїх репродуктивних прав, а, з іншого, що стосується вступу в шлюб та функціонування сім'ї, накладаються деякі обмеження. Тобто передбачається, що формування чоловіком та жінкою подружжя апіорі містить в собі свого роду їх «мовчазну згоду» на реалізацію репродуктивної функції у майбутньому. Якщо ж один із членів подружжя не погоджується на відтворення нового покоління у рамках створеної сім'ї, інший має право на розірвання шлюбу. При цьому зауважимо, що подібні норми відсутні у шлюбно-сімейних кодифікованих актах держав СНД. Натомість, у спеціальних законодавчих актах, прийнятих ними протягом останнього десятиріччя, закладені дещо інші підходи.

До прикладу, Закон Республіки Молдова «Про репродуктивне здоров'я» від 15.06.2012 р. визначає право кожної дорослої жінки та кожного дорослого чоловіка на свободу прийняття ними рішень щодо кількості дітей, часу дітонародження, а також щодо проблем, які пов'язані з репродуктивним здоров'ям, без примусу та стороннього втручання [2]. Закон Киргизької Республіки «Про репродуктивні права громадян та гарантії їх реалізації» від 04.07.2015 р. регламентує положення, за яким жінка не може бути примушена до вагітності, аборту. Такі дії розглядаються як насильство над жінкою [3]. Схожі норми включає також Закон Республіки Узбекистан «Про охорону репродуктивного здоров'я громадян» від 11.03.2019 р., додаючи до вагітності, аборту неможливість примусу жінки й щодо застосування контрацепції [4].

Таким чином, як бачимо, на теренах СНД лише український законодавець допускає можливість розірвання шлюбу в ситуації, коли один із подружжя відмовляється від народження дітей. Виходячи ж з приписів законодавства країн СНД, спостерігаємо, що центральне місце у репродуктивних відносинах відводиться репродуктивній свободі, яка, відповідно, виключає будь-який примус щодо здійснення особою репродуктивних прав та впливає з одного з основних прав особи – права на свободу. У зв'язку з чим, на нашу думку, необхідним є звернення до законотворчого досвіду західних держав та судової практики (у тому числі до практики Європейського Суду з прав людини), що б, однозначно, посприяло розумінню та усвідомленню природи проаналізованої вітчизняної норми та потреби в її існуванні чи, навпаки, – скасуванні.

Обов'язок відшкодування завданої моральної шкоди в разі порушення репродуктивних прав особи. Відповідно до ст.ст. 49 та 50 Сімейного кодексу України якщо жінка чи (та) чоловік була (-и) позбавлена (-и) можливості народити дитину (репродуктивної функції) у зв'язку з виконанням нею (ними) конституційних, службових, трудових обов'язків або в результаті протиправної поведінки щодо неї (них), вони мають право на відшкодування завданої їм моральної шкоди в зв'язку з цим [1].

При цьому зміст проаналізованих нами законодавчих актів держав СНД (Киргизії, Білорусі, Вірменії, Узбекистану, Молдови) у репродуктивній сфері засвідчує відсутність у них закріплення спеціального обов'язку щодо відшкодування моральної шкоди в разі порушення тих чи інших репродуктивних прав особи та наявність лише загальних формулювань щодо несення відповідальності, встановленої діючим законодавством. Тільки Закон Киргизької Республіки «Про репродуктивні права громадян та гарантії їх реалізації» фіксує положення, яке стосується відшкодування шкоди (хоча й не конкретизує, що саме моральної): у випадку спричинення шкоди здоров'ю громадян при реалізації ними своїх репродуктивних прав винні особи зобов'язані відшкодувати потерпілим шкоду в обсязі та порядку, визначених законодавством Киргизької Республіки [3].

Водночас вчені все-таки звертають увагу на необхідність закладів охорони здоров'я нести цивільно-правову відповідальність у вигляді компенсації моральної шкоди при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій, принаймні, за такі допущені ними порушення: а) використання іншого генетичного матеріалу, аніж передбачений у договорі; б) використання генетичного матеріалу, який не може бути застосований щодо даного замовника з урахуванням стану його здоров'я; в) порушення таємниці застосування допоміжних репродуктивних технологій; г) надання недостовірної інформації; д) порушення формальних процедур, що мають значення при наступній реалізації сімейних прав

(до прикладу, неотримання згоди від чоловіка-замовника щодо застосування допоміжних репродуктивних технологій, що може бути підставою для оспорювання батьківства на цій основі) [5, с. 25-26].

Вважаємо слушною думку таких науковців, адже потреба обумовлення, виокремлення обов'язку відшкодування завданої моральної шкоди в разі порушення репродуктивних прав особи та конкретизації випадків його настання на законодавчому рівні пояснюється передусім значимістю репродуктивних відносин та фундаментальним характером категорії прав, пов'язаних з відтворення людством його майбутніх поколінь.

Література:

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 21-22. Ст. 135.

2. Закон Республіки Молдова «Про репродуктивне здоров'я» від 15.06.2012 р. № 138. URL: <http://knowledge.org.ua/uk/file/zakon-o-reproduktivnom-zdorovie-respublika-moldova/> (дата звернення: 03.07.2020).

3. Закон Киргизької Республіки «Про репродуктивні права громадян та гарантії їх реалізації» від 04.07.2015 р. № 148. URL: <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/tu-tu/111191> (дата звернення: 03.07.2020).

4. Закон Республіки Узбекистан «Про охорону репродуктивного здоров'я громадян» від 11.03.2019 р. № ЗПУ-528. URL: <https://lex.uz/tu/docs/4233888> (дата звернення: 03.07.2020).

5. Самойлова В.В. Семейно-правовый аспекты реализации репродуктивных прав при применении вспомогательных репродуктивных технологий: автореф. дисс. канд. юрид. наук; спец.: 12.00.03. М., 2011. 28 с.
